

Vinkovci

Protkani zlatom

TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA VINKOVACA

Trg bana Josipa Šokčevića 4
32 100 Vinkovci
t.: +385 32 334 653
info@visitvinkovci.com

visitvinkovci.com

FOTO Dražen Boda

VINKOVCI

POVIJEST

Priča o Vinkovcima, odnosno kontinuitet života na ovom prostoru, započinje prije **više od 8000 godina**. Nema nikakve sumnje da su na ovom području ljudi živjeli još u vrijeme mlađeg kamenog doba, odnosno **neolitika**. Na ovom području pronađeni su mnogobrojni arheološki dokazi **starčevačke i sopotske kulture** (ujedno eponimi lokaliteta) koji to dokazuju.

FOTO Dražen Bota

FOTO Dražen Bota

Za vrijeme **Rimskoga carstva**, u provinciji Drugoj ili Sirmijskoj Panoniji (obuhvaćala današnji Srijem, veći dio Slavonije, dio južnog Posavlja i današnju Baranju) jedan od najznačajnijih gradova bile su **Cibale**. Prostor obuhvaćen cibalskim opkopima odgovara središnjim dijelovima modernih Vinkovaca – **glavni vinkovački trg** i **Veliki park** leži upravo u središtu nekadašnjih rimskih Cibala.

U Cibalama su rođena **два rimska cara**, braća **Valentinijan** i **Valens**. Oni su ujedno jedini rimski carevi rođeni na teritoriju današnje Hrvatske. Ta informacija nije nepoznata, ali nisu naširoko poznati detalji o njihovom životu i vladavini – **mного Je priča isprepletenih s mitovima** i različitih verzija događaja koje nije moguće sa sigurnošću utvrditi. No upravo te priče, uz poznate činjenice, stvorile su čvrst temelj za razvoj nove manifestacije – **Rimski dani**.

Vinkovci u srednjem vijeku nisu bili Vinkovci nego **Sveti Ilija**, a tek je u novom vijeku prevladalo današnje ime grada na Bosutu. Ime su dobili po crkvenom zaštitniku Sv. Iliji, izvorni mađarski oblik je **Szentillye**, a hrvatska inačica **Ilinci**. Ne radi se samo o tome da je novije ime **Vinkovci** potisnulo i zamijenilo starije Ilinci, radi se, zapravo, o dva različita naselja koja su neko vrijeme živjela jedno uz drugo, a onda se starije i važnije ugasilo, a mlađe i manje postupno ojačalo i naraslo. U današnje vrijeme **na blagdan sv. Ilije 20. srpnja održava se Dan Grada** i tim povodom u Vinkovcima se nude mnogi zabavni sadržaji.

FOTO Dražen Bota

ŠTO POSJETITI

U samom središtu Vinkovaca, nedaleko od čuvene vinkovačke lampe, centralni je gradski park čijom vizurom dominira **impresivna zgrada muzeja**. Kasnobarokna građevina izgrađena je osamdesetih godina 18. stoljeća za potrebe zapovjedništva 7. Brodske graničarske pukovnije, a stalni postav muzeja tu je smješten 1952. godine s izloženom građom **od prapovijesti do 1945. godine**. U sklopu kompleksnog zavičajnog muzeja danas djeluju **Arheološki, Etnološki, Povijesni i Galerijski odjel** s vrijednom i bogatom građom s vinkovačkog i drugih područja, a možete pogledati i **hologramski prikaz bana Šokčevića**.

Krnjaš je poznati vinkovački toponim, dio Vinkovaca smješten na višoj obali Bosuta, i posljednja vinkovačka **šokačka ulica**. Krnjaš je i najvažnije mjesto - ključni sokak vinkovačke književnosti - jer su ondje rođeni među ostalima **Josip i Ivan Kozarac**, kao i **Joza Ivakić**. Krnjaš i danas obilježava graničarska arhitektura s tradicionalnim slavonskim zabatima na kućama u kojima su živjele stare vinkovačke šokačke obitelji, uglavnom poljodjelci. Uz spomenutu **specifičnu arhitekturu i zelenilo obale Bosuta**, ovo je dio grada kojim je u svako doba godine podjednako lijepo šetati.

Uz taj dio grada vezana je i najpoznatija vinkovačka ljubavna priča - ona o **“šokačkom Romeu i Juliji” – Mariji i Ivanu Kozarcu**. Priča je to o zabranjenoj, nikada realiziranoj ljubavi dvoje mladih ljudi koji su zajedno odrastali na Krnjašu. Njihova je ljubav bila nemoguća iz više razloga – bili su u krvnom srodstvu (rođaci u trećem koljenu), ali ništa manji problem nije bilo ni Ivanovo siromaštvo i neizlječiva bolest, tuberkuloza od koje je bolovao (i prerano umro). Najpoznatija Mariji posvećena ljubavna pjesma je **“Milovo sam garave i plave”**, koja je postala narodni klasik ovoga kraja i vječno **svjedočanstvo platonske ljubavi**. U čast te ljubavi na obali Bosuta na Krnjašu 2016. godine postavljen je **spomenik Mariji i Ivanu Kozarcu** koji sjede na klupi i drže se za ruke, što je za njihova života bilo nezamislivo.

Jabuka je jedan od simbola Vinkovaca – simbol koji objedinjuje **zdravlje, trajni prosperitet i dugovječnost**, što je vrlo prikladno za grad koji, između ostaloga, ima i reputaciju naselja s najduljim kontinuitetom života u Europi, oko 8000 godina. Jabuka nije odabrana slučajno. Na samom rubu grada su **Borinci**, voćnjak koji je 70-ih godina prošlog stoljeća bio **najveća plantaža jabuka u Europi**. Cijeli ovaj kraj bogato je zasađen jabukama i drugim voćem, a jabuka je tako postala i simbol **Vinkovačkih jeseni** – najstarije i najznačajnije kulturno-umjetničke manifestacije ovog podneblja.

FOTO Dražen Bota

To je smotra koja teži trajnoj afirmaciji izvornog **kulturno-umjetničkog narodnog stvaralaštva**, nastala iz želje da se pokaže bogatstvo slavonske tradicije, ljepota slavonskih nošnji i običaja te očuva glazbena baština. Vinkovačke su jeseni priredba koja slavi **vedar duh i snagu ovdašnjeg čovjeka**, koji puno i teško radi, ali se zna i veseliti, zaplesati i zapjevati. **Svečani mimohod s konjanicima, konjima lipicancima i ukrašenim zapregama, folklorne večeri i Šokački divani** samo su dio bogatog programa koji se za vrijeme trajanja Jeseni odvija u cijelom gradu i privlači publiku iz cijele države pa i šire.

Službeni slogan Vukovarsko-srijemske županije **“protkani zlatom”** lijepo ističe zlatnu boju kao nit poveznicu koja spaja specifičnu lokaciju i običaje - **slavonsku žitnicu, polja kukuruza, suncokreta i uljane repice, bogatstvo jabuka i suvenirskih tikvica koji su simboli Slavonije**. Život protkan zlatom oslikava se i u protkanosti manifestacijama koje Vinkovci svojim sugrađanima i gostima nude tijekom cijele godine. Od **Pokladnog jahanja, Karnevala, Lutkarskoga proljeća** te **Sajma zdravlja i Festivala glumca** u proljeće do **Rimskih dana i Vinkovačkog ljeta uz Hang Loose Rockabilly festival** tijekom ljetnih mjeseci, u jesen vas uvode **Vinkovačke jeseni**, dok pravo blještavilo možete doživjeti u prosincu na **Adventu u Vinkovcima** te **Rock Marinfestu**.

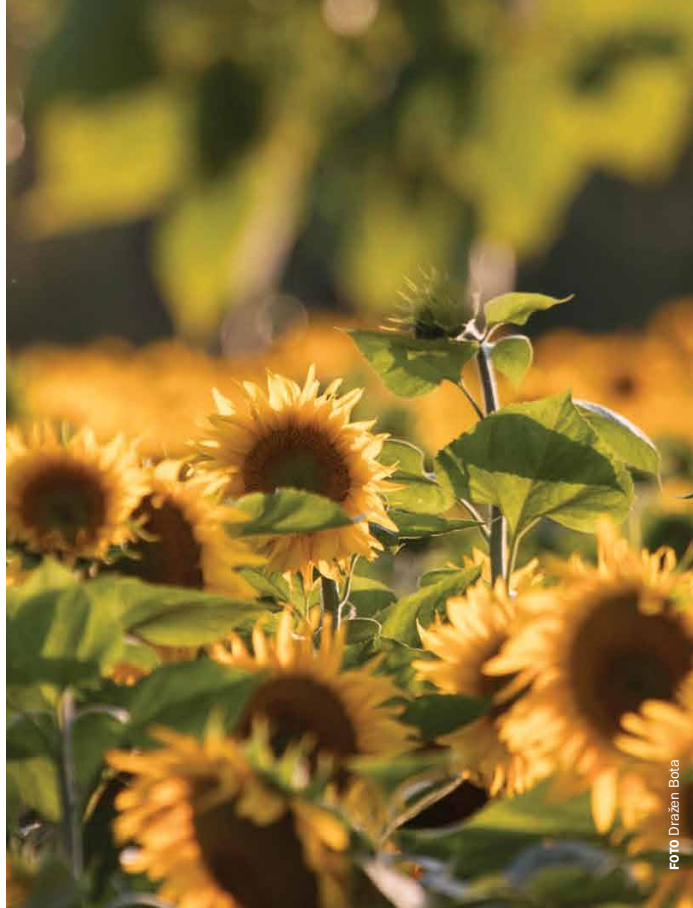

FOTO Dražen Bota

JESTE LI ZNALI...

*...da je i hrvatsku himnu skladao jedan Vinkovčanin? Josip Runjanin bio je skladatelj amater i časnik u austrougarskoj vojsci. Glazbenu je naobrazbu stekao kod vojnog kapelana u Glini gdje je služio kao carski kadet. Tamo se često kretao u društvu ilirskih rodoljuba gdje su se čitali i radovi ilirskih pisaca. Tu je Runjanin prvi put čuo pjesmu **Horvatska domovina Antuna Mihanovića**, čiji su odabrani stihovi kasnije proglašeni hrvatskom himnom.*

*...da Cibale spadaju među istaknutija ranokršćanska središta. Već u 3. stoljeću imale su svog biskupa imenom Euzebije koji je umro kao mučenik u progonima kršćana za cara Valerijana 258. godine. **Euzebije Cibalski** najraniji je **poznati biskup** u cijeloj Panoniji. U progonima za careva Dioklecijana i Maksimilijana, i cibalski **“prvak lektora” Polion** bio je spaljen negdje u okolici grada - vjeruje se da je nađeno točno mjesto njegova spaljivanja na lokaciji Kamenica, danas njiva u Prišincima. **Sv. Euzebije** štuje se zajedno sa **sv. Polionom**, spomendan im je 29. svibnja. Župna crkva sv. Ivana Nepomuka u Vinkovcima 1972. promijenila je zaštitnika i otada je **Crkva svetih Euzebija i Poliona**.*

*...da su se u Vinkovcima na ovom kolodvoru zaustavili slavni **Poirot, ali i James Bond**? Naime, poznato je da se **“Ubojstvo u Orient expressu”** dogodilo upravo pred Vinkovcima, a James Bond bio je također putnik u Orient expressu u slavnom nastavku **“Iz Rusije s ljubavlju”!***

*...da je slavonski odmetnik i razbojnik o kojemu su se pričale legende i pisala književna djela **uhićen baš u Vinkovcima**. Pravim imenom Jovo Stanisavljević poznat samo kao **Čaruga**, bio je član hajdučke družine Kolo gorskih tića, a kasnije postaje **harambaša**. Počinio je mnoga razbojstva i ubojstva, a o njemu su se češće širile mnoge **romantične**, ali povijesno neutemeljne **legende**.*

*...što je **Orion**? To je posuda neobične ljepote, keramički lonac, oslikan crno bijelim kvadratićima, **otkriven 1978. godine** prilikom kopanja skloništa za objekt hotela Slavonija. Znakovito, **na prvi dan proljeća**. Naknadno je otkriveno da posuda **datira 2600. godina prije Krista**, u vrijeme vučedolske kulture! Dvadeset godina nakon njezina pronalaska riješena je i **tajna jedinstvenih ornamenata** – riječ je o simboličkom prikazu neba iznad grada. Točnije, **Orion je kalendar, i to najstariji u Europi**. Samo za usporedbu, oko 500 godina je stariji od čuvenog lokaliteta Stonehenge. Bez obzira na to u koje doba posjetili Vinkovce, **za vedrih noći podignite pogled prema zvjezdanom nebu i pokušajte pronaći simbole s Oriona**.*

*...da je u samom središtu Vinkovaca pronađena **ostava srebrnog posuđa** koju je tamo vjerojatno zakopao još bogati **stanovnik Cibala – rimskih Vinkovaca krajem 4. stoljeća**. Neke od ukupno **45 različitih oblika posuda** ukrašene su **ugraviranim ornamentima i tehnikom niello**, a natpis na jednoj od najluksuznijih posuda otkriva da ih je izradio **majstor Antoninus iz Akvileje**.*

